

Informe sobre la necessitat i l'oportunitat de l'elaboració de l'avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Polítiques Integrals de Joventut

Marc normatiu i fonamentació jurídica

La Constitució Espanyola, en l'article 9.2, estableix el mandat als poders públics de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguen reals i efectives, i també estableix el mandat de remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud, i de facilitar la participació de tota la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social. D'altra banda, i de forma més específica, en l'article 48 consagra el deure, per als poders públics, de promoure les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

Basant-se en les previsions del text constitucional, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana disposa, en l'article 49.1.25, que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de joventut. La dita competència va ser desplegada per primera vegada en la Llei de la Generalitat 8/1989, de 26 de desembre, de Participació juvenil, i posteriorment en la Llei 18/2010, de 30 de desembre, de Joventut, actualment en vigor.

Tal com disposa l'article 5 de l'esmentada norma, l'actual Institut Valencià de la Joventut. Generalitat Jove és l'organisme encarregat de coordinar la política de joventut en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

En el context actual, i per tal de respondre a les necessitats de la joventut de la Comunitat Valenciana, ens cal dissenyar un nou marc normatiu que permetrà fer un pas endavant en les polítiques de joventut al nostre territori. La nova norma haurà de tindre un enfocament integral i poder garantir a les persones joves els drets que els permeten aconseguir l'emancipació i l'autonomia personal de forma plena, responsable i en igualtat de condicions. Així mateix, la participació de la joventut es presenta com un eix fonamental per a abordar les accions a emprendre, tant en els processos de presa de decisions com en el seu desplegament.

Necessitat i oportunitat de l'elaboració de la norma

El present avantprojecte de llei respon de forma clara a una necessitat social. Les persones joves són un col·lectiu crucial en la nostra societat. No sols conformen la societat valenciana del futur sinó que es tracta d'un col·lectiu que, en el moment actual, pateix particularment la situació de crisi. Les persones joves de la Comunitat Valenciana s'enfronten amb especial dificultat als problemes relacionats amb la inserció professional i a la construcció i realització del seu projecte vital, i en general a la superació de les diverses desigualtats.

Durant l'etapa vital que representa la joventut, les persones joves han d'afrontar grans reptes que necessiten la protecció de les institucions. Així, han d'afrontar l'itinerari de la seua formació, les dificultats pròpies de la inserció en el mercat laboral, l'accés a un habitatge digne, així com exercir els seus drets de ciutadania plena.

Davant d'aquesta situació, es planteja la necessitat d'establir el compromís, per part de la Generalitat i en general de totes les institucions, de dotar les persones joves d'aquells mitjans i mecanismes que requereixen per a aconseguir i desenvolupar un projecte vital autònom. La dita autonomia plena haurà d'estar basada en la igualtat d'oportunitats, i també així en una participació activa en la vida política, social i cultural de la nostra comunitat.

Amb la finalitat d'assolir els objectius que donen resposta a les citades problemàtiques, el projecte normatiu recull els eixos següents:

1. Dotar l'avantprojecte d'un caràcter concret i operatiu, com ara establir les línies de les polítiques de joventut amb visió integral i transversal.
2. Adequar l'edat límit dels joves a la realitat, ampliant-la des dels 12 fins als 30 anys, per adaptar-se a les edats que marca el sistema educatiu en l'entrada a l'ensenyament secundari, i de conformitat amb acords internacionals com la Convenció Iberoamericana de Drets dels Joves.
3. Atorgar als joves la coresponsabilitat de les polítiques de joventut.
4. Incorporar el concepte de trams d'edat per buscar una discriminació positiva cap als col·lectius més joves.
5. Buscar la participació dels joves no associats amb el reconeixement dels grups de joves com una realitat organitzada i la creació dels Fòrums Joves com espais de debat i consulta.
6. Garantir la possibilitat de participació en les consultes públiques als 16 anys.
7. Actualitzar el principal mecanisme de participació juvenil, els consells de joventut, i incorporar els consells de joventut territorials.

8. Introduir l'educació en la participació com un objectiu explícit de les polítiques de joventut.
9. Planificar i coordinar les intervencions de totes les administracions mitjançant l'Estratègia Valenciana de Joventut.
10. Realitzar un diagnòstic continuat de la realitat i avaluar-la a partir d'indicadors.
11. Facilitar la municipalització de les polítiques de joventut, definint les actuacions dels ajuntaments.
12. Crear la Comissió Interdepartamental de Joventut de la Comunitat Valenciana, com a òrgan de coordinació de les polítiques de joventut de la Generalitat Valenciana.
13. Redefinir el paper de l'IVAJ, destacant el seu lideratge en la planificació i coordinació de les polítiques de joventut.
14. Dotar les administracions implicades d'un mecanisme de coordinació territorialitzada: la Xarxa Jove.
15. Augmentar la visualització i el seguiment sobre la joventut en la política institucional amb l'obligatorietat de rendir comptes en les Corts.
16. Reivindicar la dinamització i la informació juvenil com a instruments fonamentals per dur a terme unes polítiques de joventut que recolzen l'emancipació dels joves, tot potenciant la Xarxa Valenciana d'Informació i Dinamització Juvenil, un espai privilegiat per dur-les a terme.
17. Garantir l'educació no formal i l'oci educatiu com un espai significatiu en el procés de creixement personal i continuat dels infants, adolescents i joves, i com un àmbit imprescindible per la superació de les desigualtats.
18. Establir un sistema d'acreditació de les competències que s'adquireixen en el voluntariat.
19. Incorporar a les polítiques de joventut el respecte i el tractament de la diversitat, mesures de foment de la igualtat de gènere, la prioritització de les polítiques inclusives, i assentar les bases cap a la societat col·laborativa.

Justificació de l'elaboració d'un avantprojecte de llei

Les respostes que la Generalitat ha de donar a les persones joves són prou importants perquè tinguen caràcter de compromís ferm i compten amb vocació de permanència. Aquesta és la raó per la qual s'ha optat per l'elaboració d'un avantprojecte de llei. Es pretén així dotar la joventut valenciana d'una norma jurídica que posseïsca un caràcter imperatiu, que establisca obligacions i drets i que tinga caràcter permanent. Es pretén igualment disposar d'un instrument que oriente les polítiques de joventut en tota la Comunitat i que, gràcies al seu caràcter normatiu, genere obligacions en les diferents Administracions Públiques.

El present informe s'emet d'acord amb el que disposa l'article 42.2 Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell.

València, 26 de juliol de 2016

El secretari general de l'Institut Valencià de la Joventut.Generalitat Jove

Jesús Martí Nadal